

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společné oddlužení manželů

Tento článek navazuje na obecná ustanovení o insolvenčním návrhu a návrhu na povolení oddlužení, zabývá se historií institutu společného oddlužení manželů.

Do 31.12.2013 platilo, že každý z manželů musel podat svůj vlastní insolvenční návrh, spojený s návrhem na povolení oddlužení. Soudní praxe zde nebyla jednotná, ale postupně se i přes absenci výslovného zákonného zmocnění vyvinula tak, že obě řízení byla spojena podle § 112 osř ke společnému řízení pod nižší spisovou značku, tedy pod spisovou značku jednoho z manželů, který insolvenční návrh podal dříve.

Podal-li návrh jen jeden z manželů a zjistil-li insolvenční soud, že dlužník je ženatý/vdaná, vyzval v propadné lhůtě druhého z manželů, zda chce podat vlastní insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení s tím, že poté budou oba návrhy posuzovány společně z důvodu existence společného jmění manželů.^[1] Nic na tom neměnil ani fakt, že ve formuláři návrhu na povolení oddlužení byla výslovně stanovena povinnost připojení podpisu druhého z manželů. Tento podpis na návrhu druhého manžela však nemohl být soudem brán jako návrh připodepsaného manžela, neboť tento manžel nebyl označen jako navrhovatel – dlužník.

Byly-li podány tedy návrhy oběma z manželů, insolvenční soud zhodnotil, zda společně jsou dlužníci schopni splnit podmínky pro povolení oddlužení a spojil obě řízení v jedno. Často tak docházelo k situaci, kdy např. jeden z manželů by na povolení oddlužení nedosáhl, druhý ano, společně tak dosáhli povoleného oddlužení a poté při splnění podmínek i osvobození (obou). Oba manželé tak dosáhli toho, že oba byli po dobu trvání insolvenčního řízení „chráněni“ před výkonem rozhodnutí či exekucí jako pro dluhy své tak i druhého manžela. Oddlužoval-li se totiž jen jeden z manželů, na majetek druhého manžela (který nepodal insolvenční návrh) mohla být naříděna exekuce či výkon rozhodnutí pro dluh manžela v insolvenci z důvodu existence společného jmění manželů.

Oddlužovali-li se manželé společně, plnili společně jeden splátkový kalendář. Praxe soudů zde dlouho byla nejednotná. Splátkový kalendář mohl např. tuto podobu:

- jeden splátkový kalendář s uvedenými všemi věřiteli (obou manželů) a bylo plněno jako kdyby se jednalo o jedno řízení
- jeden splátkový kalendář s uvedenými všemi věřiteli (ale v případě duplicity pouze jednou) a bylo plněno jako kdyby se jednalo o jedno řízení
- tři splátkové kalendáře, jeden pro dluhy společné, ostatní pro výhradní dluhy, plnění pak záviselo na příjmech každého manžela; jednotliví věřitelé tak nedostali v řízení stejně.

Některé varianty se opírali o význam společného jmění manželů, tedy že dluh jednoho manžela je zároveň i dluhem druhého, některé rozlišovali výši a charakter dluhu, zda byl výhradním dluhem jen jednoho manžela nebo zda již mohl být zahrnuto do společného jmění manželů.

V rozhodnutí o úpadku tak byli věřitelé insolvenčním soudem vyzváni, aby přihlašovali své pohledávky za oběma manžely. V případě pohledávky za oběma manžely (např. byli manželé i spoludlužníci) mohli věřitelé využít jeden formulář přihlášky s výtiskem první strany dvakrát pro každého dlužníka^[2], nebo podali pro každého dlužníka zvlášť přihlášku pohledávky s tím, že

vzájemně byly duplicitní.

Zákonodárce Novelou 2014 vyslyšel (již několik let trvající) praxi a Novelou 2014 zavedl možnost společného oddlužení manželů^[3] a zároveň zakázal spojení dvou a více insolvenčních řízení. V tomto řízení tak oba manželé vystupují jako jeden dlužník. Je zde tedy zakotvena fikce jednoho účastníka – dlužníka, ačkoli ve skutečnosti jsou to vždy osobě dvě. S touto změnou je tedy postaveno na jisto, že veškerý majetek a dluhy^[4] obou manželů spadají do společného jmění manželů a jako takové budou tedy v insolvenčním řízení (při schválení oddlužení) uspokojovány pouze jednou.

Mgr. Bc. Milan Horák,
asistent soudce
Krajský soud v Ústí nad Labem

e-mail: MHorak@ksoud.unl.justice.cz

[1] Ani zde však praxe nebyla jednotná, některé soudy druhého manžela nevyzývaly a v případě, že později podal vlastní návrh, byl posuzován zvlášť

[2] Např. praxe některých soudců u Krajského soudu v Ústí nad Labem

[3] § 394a IZ

[4] Dle § 710 OZ jsou součástí SJM dluhy převzaté za trvání manželství, ledaže se týkají majetku, který náleží výhradně jednomu z manželů, anebo je převzal jeden z manželů bez souhlasu druhého.

© EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)

- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)